

Protokoll fört vid pleniföredragning

Regeringskansliet

Enheten för rättsliga och internationella frågor, Rk1a

Närvarande
VT, HJ, RH, AH-J, FK, CW

Frånvarande
AH

Justerat
Omedelbart

Ordförande
Lantråd
Veronica Thörnroos

Föredragande
Vice lantråd
Harry Jansson

Protokollförare
Rättssakkunnig
Rasmus Lindqvist

Nr 12

Yttrande över republikens presidents framställning till
Ålands lagting i fråga om utkastet till statsrådets
förordning om Världspostkonventionen och några andra
avtal

ÅLR 2023/9047
582 Rk1a

Beslut

Landskapsregeringen beslöt avge yttrande till lagtinget enligt bilaga 1.

Hänvisning
Republikens presidents framställning
nr 1/2023-2024

Till Ålands lagting

Landskapsregeringens yttrande över republikens presidents framställning till Ålands lagting i fråga om utkastet till statsrådets förordning om Världspostkonventionen och några andra avtal

Bakgrund

Ålands lagting har den 15 november 2023 begärt ett yttrande från Ålands landskapsregering över republikens presidents framställning till Ålands lagting i fråga om utkastet till statsrådets förordning om Världspostkonventionen och några andra avtal.

Landskapsregeringen har den 16 maj 2022 lämnat ett utlåtande till kommunikationsministeriet om utkastet till regeringens proposition till riksdagen om godkännande av Världspostkonventionen och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen. Landskapsregeringen konstaterade då att avtalet innehåller bestämmelser inom landskapets lagstiftningsbehörighet, varför lagtingets bifall erfordras för att avtalet till dessa delar ska träda i kraft i landskapet.

Riksdagen godkände den aktuella konventionen den 16 september 2022 och republikens president den 11 november 2022. Ålands lagting gav sitt bifall till konventionen den 14 december 2022. I samband med lagtingets behandling gav landskapsregeringen ett yttrande till lagtinget i ärendet den 10 november 2022.

Slutprotokollet till konventionen, det elfte tilläggsprotokollet till kongressen i Abidjan som ändrar konstitutionen samt det tredje tilläggsprotokollet som ändrar de allmänna reglementena har ännu inte godkänts nationellt. De tre protokollen avses sättas i kraft genom samma ikraftträdandeförordning genom vilken också lagen om Världspostkonventionen (902/2022) sätts i kraft. Republikens president begär nu Ålands lagtings bifall till att ikraftträdandeförordningen träder i kraft på Åland till de delar den faller inom landskapets behörighet.

Världspostkonventionen

Världspostkonventionen är till sin karaktär ett så kallat blandavtal, där bestämmelserna som ingår dels hör till medlemsstaternas, dels till EU:s behörighet. Syftet med konventionen är att den internationella posttrafiken ska fungera bättre och bli effektivare samt att samarbetet mellan aktörerna inom branschen förbättras.

Finland, inklusive Åland, anslöt sig till Världspostföreningen den 12 februari 1918. Föreningens högsta beslutande organ är kongressen, som består av representanter för föreningens medlemsländer och som sammanträder med fyra års mellanrum.

Världspostföreningens avtal antas som nya avtal som i helhet ersätter de tidigare avtal som är i kraft. Kongressen godkänner de nya ändringarna i föreningens avtal.

Lagstiftningsbehörighet

Posttjänster hör till landskapets lagstiftningsbehörighet i enlighet med 18 § 20 punkten självstyrelselagen för Åland (1144/1991). Dock så att behörigheten begränsas av 27 § 4 punkten självstyrelselagen om rikets behörighet rörande förhållandet till utländska makter. I landskapet regleras postväsendet i landskapslagen (2007:60) om posttjänster. I landskapet har landskapsregeringen i beslut av den 25 augusti 2021 beviljat Åland Post Ab rätt att verka som utsedd operatör enligt Världspostkonventionen.

Enligt 58 § 2 mom. självstyrelselagen ska landskapsregeringen underrättas om förhandlingar angående fördrag och andra internationella förpliktelser i fråga om angelägenheter som faller inom landskapets behörighet. Gäller sådana förhandlingar angelägenheter som annars kan ha särskild betydelse för landskapet, ska landskapsregeringen underrättas, om detta lämpligen kan ske. Vidare ska landskapsregeringen, om särskilda skäl finns, ges tillfälle att delta i sådana förhandlingar.

Självstyrelselagens 59 § fastställer landskapets ställning i samband med ikraftträdandet av fördrag eller internationella förpliktelser i landskapet. Lagtingets bifall ska inhämtas till riksförfattningen som sätter i kraft förpliktelserna om fördraget eller den internationella förpliktelsen innehåller bestämmelser som faller inom landskapets behörighet (59 § 1 mom.) eller står i strid med självstyrelselagen (59 § 2 mom.). Lagtingets bifall till författningen begärs på framställning av republikens president.

Ställningstagande

De ändringar i konventionen som gjordes vid kongressen i Abidjan 2021 gäller i huvudsak medlemsländernas utsedda operatörers verksamhet. Många ändringar är av teknisk karaktär och har inga särskilda praktiska konsekvenser. Åland Post Ab har varit involverade i beredningen av ändringarna både via kommunikationsministeriet och de nordiska samarbetsforumen. Åland Post deltog även digitalt i kongressen i Abidjan och stöder det som bestämdes vid kongressen.

Landskapsregeringen konstaterar avslutningsvis att avtalet inte innehåller bestämmelser som står i strid med självstyrelselagen. De nu aktuella ändringarna av Världspostkonventionen föranleder inte några ändringar av landskapslagen om posttjänster. Landskapsregeringen ser inga hinder för att lagtinget ger sitt bifall till ikraftträdandet av den nu aktuella förordningen.

Mariehamn den 23 november 2023

Lantråd

Veronica Thörnroos

Vicelantråd

Harry Jansson